

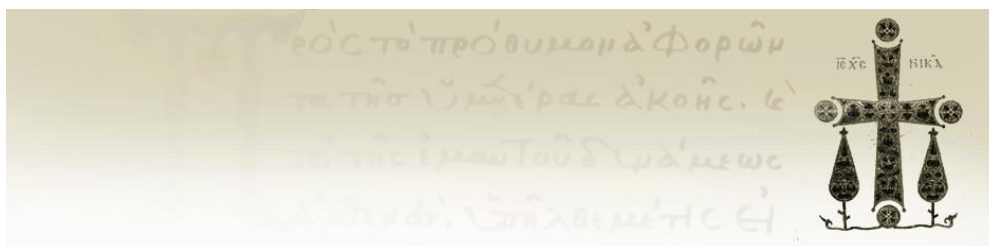
Homilie ke svátku Bohozjevení našeho Pána Ježíše Krista

Podle díla (†) archim. Georgia
Grigoriatského

V Bohu zesnulého igumena Posvátného monastýru sv. Řehoře
na Svaté Hoře Athos

Monastýr sv. Řehoře na Svaté Hoře Athos

Drazí bratři a sestry v Kristu,

Starec Georgios již v úvodu své homilie ke svátku Bohozjevení Páně potvrzuje jednu základní myšlenku a předpoklad k dalším úvahám o této velké církevní události. „Podobně jako všechny další velké Pánovy svátky, tak i dnešní svátek (Bohozjevení) má především charakter triadologický, christologický, antropologický a nezapomeňme dodat, že se také týká celého stvoření.“

V čem má charakter triadologický?

„Neboť se zde velmi jasně zjevila Svatá Trojice, tedy tři Osoby, a to tak zřetelně, jak k tomu ještě nikdy před tím nedošlo. A také proto mohli ti, kteří byli u toho – hlavně ctihodný Předchůdce (Páně), který sám význačně působil při této události – poznat trojiční charakter Boha.“ A skrze něho také my, jak dodává starec Georgios. „Neboť všichni tito (protagonisté) nám předali to, čemu nyní věříme a co se tehdy zjevilo a odhalilo, jako bychom byli doslova očití svědkové těchto událostí.“

Také proto jsme včera zpívali „Trojice zjevení nastalo v Jordáně“. Nezapomeňme však, že k tomu došlo nejen v Jordáně, ale také v nás samotných.

Proč charakter christologický?

„Christologický proto, neboť ten, kdo je hlavní Osobou při tomto *tajemství*, je sám Vládce (náš Pán Ježíš Kristus), který znovu a znovu ukazuje svou krajní pokoru a svou krajní poslušnost vůči svému Bohu-Otci. A to i tehdy, kdy se narodil v jeskyni, tak i nyní, kdy bývá křtěn, ale dokonce i později na Kříži, neboť tyto dvě (poslušnost a pokora) byly vždy hlavními ctnostmi Krista, které se staly rovněž pohnutkou naší vlastní spásy.“

Starec Georgios hovoří dále o tom, že podobně jako i Adam upadl (duchovně) skrze svou pýchu a kvůli své neposlušnosti, stejně tak i tento nový Adam – Kristus – mohl obnovit lidské pokolení pouze svou poslušností a pokorou. A také proto nám zanechal svůj příklad: „Nebo i k tomu povolání jste, jako

i Kristus trpěl za nás, nám pozůstaviv příklad, abychom následovali šlépějí jeho.“ (1Pt 2,21)

Starec Georgios ve svém kázání upozorňuje ještě na další podstatný aspekt dnešního slavného Pánova svátku, když říká, že ten se netýká pouze člověka, „nýbrž zahrnuje veškeré stvoření, veškeré tvorstvo“.

„Neboť Pán sestoupil do řeky Jordánu, ale tím, jak vstoupil do vod Jordánu, vnesl do nich také svou blahodat', která ho provázela a posvětila vodu, veškeré přírodní živly, veškerou přírodu.“

Poslechněme si vybrané verše služby k Velkému svčení vod, z nichž starec Georgios cituje a které potvrzují slovo pravdy, které uvedl: „Vyznáváme blahodat', zvěstujeme milost,

dobrodiní tvá neskrýváme: Přirozenost našeho pokolení osvobodil jsi. Panenské nitro jsi posvětil svým Narozením: veškeré stvoření tě, zjevujícího se, oslavuje.“¹

Díky tomu pronikla do veškerého Božího stvoření „blahodat'“ a „duchovní požehnání“, a příroda získala nově sílu – neboť toto tajemství se nadále opakuje, „aby se stalo místem Boží přítomnosti“.

Neboť pokaždé, když se koná v naší Církvi tajina Křtu, aby byl pokřtěn nějaký nový člověk, katechumen, jak říkáme, „tato voda v sobě obsahuje požehnání Jordánovo“, jehož se díky tomu také člověk účastní. „Jde o tu stejnou vodu, kterou posvětil náš Pán v řece Jordánu.

¹ Svatý Sofronios Jeruzalémský. *Modlitba Velkého svčení vody.*

A protože má tuto blahodat' zde pokřtěného Pána, také proto má i moc posvětit každého křesťana, který bývá křtěn, a kterého rovněž obnovuje, aby dále chodil *v novosti života v Bohu.*“

„Vzdejme tedy díky Svaté Trojici a Vtělenému a Pokřtěnému Pánu, Který s takovým nadpřirozeným smyslem, mimo cokoli myslitelného na tomto světě, prostřednictvím zcela zvláštních tajin uskutečnil (v rámci Boží) ikonomie naší spásu. A proto se také dnes společně a s vírou klaníme tomuto tajemství svatého Křtu a trojičnímu Bohozjevení a prosíme, aby nám (Pán) pomohl, abychom vždy zůstali v Jeho Církvi s pokorou a poslušností, abychom mohli zakusit a prožít tato tajemství, abychom je mohli spatřit našim duchovním zrakem, ale rovněž abychom sami sebe posvětili nezapomínajíc ani to, co jsem již před chvílí zmínil, že všechny tyto věci a události se staly „pro nás a pro naši spásu“.“

Starec Georgios ve své pastýřské lásce a péči o každého věřícího na závěr svého kázání také varoval, abychom nezůstali nedotčeni těmito vzácnými tajinami, které se před našima očima v těchto chvílích odehrávají. „Běda nám, pokud Bůh činí tyto podivuhodné události pro naši spásu, ale my zůstáváme vně spásy.“

„A také proto každý svátek,“ jak říká starec Georgios, „jak jsem zdůraznil pro poučení vaší lásky, by měl být dojemným prožitkem a současně výstupem a vlastně i naším povýšením k Bohu, aby mohl být hlavní smysl svátků naplněn a abychom se my mohli zdokonalit v Kristu a dosáhnout *dospělosti* (tj. „zralého věku Kristova“), jak nás o této věci poučuje kromě jiných také sv. Maxim Vyznavač.“

„Necht' je blahodat' křtěného Pána se všemi vámi po všechny dny vašeho života!“

Svátek Bohozjevení (Křtu) Pána Ježíše Krista (6./19.1.)

vybral a přeložil Michal Dvořáček

Hlavní bibliografický pramen:

(+) Αρχιμ. Γεώργιος (Καψάνης), Καθηγούμενος της Ιεράς Μονής Οσίου Γρηγορίου, Άγιον Όρος. Εις την Εορτήν των Θεοφανείων (1982). In: *Ομιλίες σε ακίνητες Δεσποτικές και Θεομητορικές εορτές Α' (των ετών 1981-1991)*. Έκδοσις Ιεράς Μονής Οσίου Γρηγορίου, Άγιον Όρος 2015, s. 90-93. ISBN: 978-960-7553-34-8.